



Reactie min: akkoord, met
aantekening dat ik me zorgen
maak over evt. consequenties
aug. besluitvorming
dus dit moet goed
worden gemenetord en
vorbereid.

TER BESLISSING GRAAG 10-08 RETOUR IVM VERZENDING AAN BNC

Aan

de minister

— gez.

TER INFO

de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Buitenlandse
Financiële Betrekkingen

Persoonsgegevens

nota

BNC-fiches mid-term review MFK en nieuwe eigen middelen

Datum

8 augustus 2023

Notanummer

2023-0000180441

Bijlagen

geen

Aanleiding

Op 20 juni jl. publiceerde de Europese Commissie vier voorstellen: 1. een tussentijdse herziening van het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2021-2027 (BZ/FIN penvoerders), 2. de oprichting van de Oekraïne-faciliteit (BZ penvoerder), 3. het *Strategic Technologies for Europe Platform* (STEP; EZK penvoerder) en 4. een aanpassing van het Eigenmiddelenbesluit ter introductie van nieuwe eigen middelen (FIN penvoerder). Bijgevoegde BNC-fiches dienen als eerste beoordeling en inzet. Vanwege de verzendingstermijnen worden de fiches al tijdens het reces aan u voorgelegd. De fiches kunnen nog wijzigen na (politieke) afstemming.

Beslispunten

- Bent u akkoord met de voorgestelde lijn in de vier bijgevoegde BNC-fiches en doorgeleiding naar de BNC-werkgroep op 16/8, CoCo 22/8 en MR van 25/8?
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- *Overkoepelende kabinetsinzet MFK-herziening*: een tussentijdse herziening zou alleen moeten plaatsvinden voor uitzonderlijke en onvoorziene omstandigheden. Dat is uitlegbaar in het geval van Oekraïne. Het uitgangspunt voor het kabinet voor overige onderdelen is herprioritering en flexibilisering binnen bestaande MFK-plafonds en speciale instrumenten.
- *Budgettaire effecten*: verwachte effect op NL-afracht op basis van indicatieve bedragen uit CIE-voorstel is ca. cumulatief 3,2 miljard euro voor 2024-2027. Dit kan echter hoger uitvallen omdat in het voorstel de gehele 50 miljard euro voor Oekraïne uit niet-terugbetaalbare steun zou kunnen bestaan en daarnaast het rente-instrument niet gemaximeerd is.
- *Nationale dekking voor MFK en STEP fiche*: met betrekking tot nationale dekking is opgenomen dat eventuele extra EU-afrachten (generaal dossier) die volgen uit de MFK-herziening onder het nationale uitgavenplafond ingepast moeten worden en dat het kabinet voor dekking in beginsel zal kijken naar de departementale begrotingen van de beleidsterreinen waarop deze EU-afrachten neerslaan.
- Voor de steun aan Oekraïne wordt gezien of en in hoeverre evt. extra EU-afrachten als gevolg hiervan binnen de OEK-regeling uit de Voorjaarsnota

passen zodra meer duidelijkheid is over de precieze vormgeving en budgettaire gevolgen.

- Indien de steun aan Oekraïne niet gedekt wordt binnen de Oekraïne-regeling, bestaat er een risico dat de Financienbegroting (deels) de uitgaven zal moeten dekken. Op de Financienbegroting is momenteel geen ruimte om kosten als gevolg van dit voorstel te dekken en dit zal in dat geval leiden tot besparingsmaatregelen.
- Nieuwe eigen middelen beoordeelt het kabinet op eigen merites. Nog steeds open voor introductie eigen middelen op basis van CBAM/ETS. Kabinet is niet voor een eigen middel o.b.v. bedrijfswinsten. Voor een oordeel over Pijler 1 is nog steeds te weinig informatie.

Toelichting per fiche

1. Fiche MFK-herziening

- *Algemeen*: uitgangspunt is herprioritering en bestaande middelen.
- *Oekraïne*: het kabinet staat in beginsel positief tegenover het structureler vormgeven van de financiële EU-steun aan Oekraïne, in lijn met de inzet van het kabinet voor blijvende solidariteit met Oekraïne.
- *Migratie en extern beleid*: het kabinet erkent grote uitdagingen en druk op de begroting. Voorstander continuering FRIT (*Facility for refugees in Turkey*). Uitgangspunt extra financiering binnen bestaande plafonds.
- *STEP*: steun voor behoud voortrekkersrol EU op kritieke technologieën, maar niet overtuigd van noodzaak voorgestelde budgetverhogingen van 10 mld.
- *Rentekosten*: juridische verplichting. Uitgangspunt extra financiering binnen bestaande plafonds en verder verkleinen/inkaderen van het voorstel.
- *Administratie*: kostenstijgingen en extra FTE. Uitgangspunt is herprioritering, ook kijken naar indexatiesystematiek. Kabinet erkent dat CIE afgelopen jaren extra taken heeft gekregen en zal noodzaak extra FTE beoordelen.

2. Fiche Oekraïne-faciliteit

- Het kabinet staat in beginsel positief tegenover het structureler vormgeven van de financiële EU-steun aan Oekraïne. Daarbij kijkt het demissionair kabinet naar de meest gepaste omvang, voorwaarden en vorm van die steun.
- Het kabinet staat positief tegenover de inzet van één instrument voor financiële steun aan Oekraïne, waaronder financiële steun voor macro-economische stabiliteit, herstel- en wederopbouw alsook pre-accessiesteun en met gepaste voorwaarden en controles.
- De voorgestelde Oekraïne-faciliteit heeft forse meerjarige budgettaire gevolgen (op basis CIE-voorstel voor niet terugbetaalbare steun ca. 1 mld. cumulatief t/m 2027). Over de budgettaire problematiek wordt u separaat geadviseerd i.h.k.v. de augustusbesluitvorming.
- Het kabinet staat positief tegenover het betrekken van de private sector en de mogelijkheid voor IFI's om bijdragen te leveren aan de Faciliteit.
- Het kabinet staat open ten aanzien van het oprichten van een Oekraïne-reserve buiten de MFK-plafonds voor de financiering van steun die niet terugbetaald hoeft te worden en het benutten van de budgettaire ruimte in het Eigenmiddelenbesluit (*headroom*)¹ als garantie voor het verstrekken van leningen aan Oekraïne.

¹ Budgettaire ruimte tussen het uitgavenplafond van de EU-begroting zoals vastgelegd in het MFK en het Eigenmiddelenplafond zoals vastgelegd in het Eigenmiddelenbesluit (EMB). Dit EMB-plafond maximeert het beroep dat de Unie mag doen op lidstaten en ligt hoger dan het MFK-plafond. Deze marge, oftewel de *headroom*, dient als zekerheid voor de markt dat de Unie kan voldoen aan de aflossings- en renteverplichtingen op leningen die zij aangaat.

- Het kabinet staat open voor een flexibele combinatie van leningen en subsidies en het inzetten van niet gebruikte middelen in latere jaren, hoewel dit nadelen heeft voor de voorspelbaarheid van de nationale begroting.
 - De Oekraïne-faciliteit zal budgettair verwerkt moeten worden zodra meer duidelijkheid is over de Raadspositie. Er bestaat een risico dat dit via een incidentele begroting of nota van wijziging zal moeten gebeuren. Het betreft hier de begroting van Financiën (headroomgarantie) en Buitenlandse Zaken (niet-terugbetaalbare steun). De gesprekken over hoe dit rechtmatig verwerkt dient te worden lopen.
3. STEP-fiche (bijgevoegd fiche betreft concept versie)
- Het kabinet onderschrijft het doel om de Europese positie in strategische technologieën te versterken. Het kabinet is echter niet overtuigd van de voorgestelde budgetverhogingen van in totaal 10 miljard euro.
 - Het uitgangspunt van het kabinet is eerst kijken naar herprioritering binnen de MFK-plafonds en de bestaande speciale instrumenten.
 - Kabinet staat positief tegenover het voorgestelde Sovereignty Portal en het Sovereignty Seal, maar heeft nog vragen over de doelmatigheid. Discussie over een soevereiniteitsfonds is niet aan de orde.
4. Fiche eigen middelen
- In december 2021 heeft de Commissie drie eigen middelen voorgesteld op basis van ETS, CBAM en OESO Pijler 1. Hierover zijn nog geen onderhandelingen gevoerd. In het huidige voorstel wordt het ETS-eigen middel aangepast n.a.v. het FF55-akkoord en voegt de Commissie een vierde eigen middel toe gestoeld op een statistiek voor bedrijfswinsten.
 - Het kabinet staat nog steeds open voor de introductie van eigen middelen op basis van de CBAM- en de ETS-inkomsten. Ten aanzien van Pijler 1 is nog steeds onvoldoende informatie beschikbaar om een oordeel te vormen.
 - Het kabinet is geen voorstander van het voorgestelde tijdelijk statistisch eigen middel op basis van bedrijfswinsten. Met name omdat een tijdelijk eigen middel negatief is voor stabiliteit en voorspelbaarheid nationale afdrachten en het voorstel verwachting financieel ongunstig is voor Nederland.

Proces

- Na uw akkoord en dat van de betrokken ministers worden de BNC-fiches behandeld in de BNC van 16/8, de CoCo van 22/8 en de MR van 25/8. Daarna verzendt Buitenlandse Zaken de fiches naar het parlement.
- MFK-herziening: BZ is beleidsverantwoordelijk voor het MFK en het parlementaire proces van de MFK-herziening loopt via EUZA-Commissie. Op 13/9 is een technische briefing gepland, op 14/9 een Commissiedebat.
- Inhoudelijke behandeling van het de MFK-herziening in de EU vindt naar verwachting verder plaats in september en oktober in werkgroepen, Coreper, de Raad Algemene Zaken en de Europese Raad van 26-27 oktober a.s. Besluitvorming vindt plaats op basis van unanimiteit.
- Het Eigenmiddelenbesluit valt onder beleidsverantwoordelijkheid Financiën en wordt parlementaire behandeld via de Commissie Financiën. Behandeling vindt plaats in de Ecofinraad en de Europese Raad. Inhoudelijke behandeling vindt plaats in werkgroepen. LS willen discussie scheiden van MFK-herziening, daarom is de verwachting dat komende maanden geen grote kans is op politieke behandeling van het voorstel.
- U heeft de Kamer op 20 juni jl. geïnformeerd over de planning van het BNC-fiche over de eigen middelen i.v.m. een door de Kamer geplaatst

behandelvoorbehoud op eigen middelen. N.a.v. deze brief hebben de leden van de VVD en PVV-fractie reeds schriftelijke vragen gesteld. Beantwoording hiervan wordt separaat aan u voorgelegd.

Communicatie

Op dit moment niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

- Het is mogelijk dat het onderhandelingsproces over de MFK-herziening in Nederland samenloopt met de verkiezingen en/of formatie.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Informatie over andere lidstaten onder politiek bestuurlijke context.